

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00
F: 01 428 47 33
E: gp.mnz@gov.si
www.mnz.gov.si

Generalni sekretariat Vlade RS

gp.gs@gov.si

Številka: 007-544/2013/6 (EVA: 2013-1711-0074)
Datum: 7. 11. 2013

Zadeva: Predlog Zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o organiziranosti in delu v policiji – skrajšani postopek – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepa vlade:

Na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, in 38/10 – ZUKN) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne sprejela sklep:

"Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o organiziranosti in delu v policiji (EVA 2013-1711-0074) ter ga pošilja Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo in sprejetje po skrajšanem postopku."

Tanja Šarabon
generalna sekretarka

Vročiti:

- Ministrstvo za notranje zadeve
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje

2. a Osebi, odgovorni za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- mag. Tatjana Bobnar, namestnica generalnega direktorja Policije, Generalna policijska uprava
- Robert Kos, direktor Urada za organizacijo in kadre, Ministrstvo za notranje zadeve

2. b Predstavnik vlade, ki bosta sodelovala pri delu Državnega zbora Republike Slovenije:

- dr. Gregor Virant, minister
- Boštjan Šefic, državni sekretar

3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu: DA

4. a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:

Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru, da na podlagi 142. člena Poslovnika Državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) predlog Zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o organiziranosti in delu v policiji obravnava po skrajšanem postopku, saj gre za manj zahtevne dopolnitve zakona, ki ne posegajo v temeljna načela zakona. Poleg tega se je Vlada Republike Slovenije že s podpisom sporazuma s Sindikatom policistov Slovenije zavezala, da bo do 31. 12. 2014 dopolnila 74. člen ZODPol, istočasno pa predlog zakona prinaša tudi bistvene prihranke finančnih sredstev, ki jih policija nujno potrebuje za opravljanje svojih temeljnih zakonskih nalog.

4. b Predlog za skrajšanje poslovniških rokov z obrazložitvijo razlogov:

Predlagamo, da gradivo obravnavata Odbor Vlade Republike Slovenije za državno ureditev in Vlada Republike Slovenije na svoji prvi seji po prejemu tega gradiva.

5. Kratek povzetek gradiva

Delo preko polnega delovnega časa, opravljeno na podlagi 73. člena ZODPol, se odreja tudi preko omejitev, določenih z ZDR, zato gre v konkretnem primeru za posebno obremenitev, ki v sedanji delovnopravni zakonodaji ni ustrezno ovrednotena. Ker gre torej za posebno obremenitev, ki velja za policiste, je smiselno, da se ta ustrezno ovrednoti v okviru rešitev, ki jih pozna že veljavni zakon.

Poleg navedenega je sprememba oziroma dopolnitev člena potrebna zaradi izpolnitve zaveze iz 7. točke Sporazuma med Sindikatom policistov Slovenije in Vlado Republike Slovenije, Ministrstvom za notranje zadeve in Policijo (Uradni list RS, št. 54/13), s katerim se je Vlada Republike Slovenije zavezala, da bo do 31. 12. 2013 dopolnila 74. člen ZODPol, tako da se bo delovna obveznost iz 73. člena ZODPol štela za posebno obremenitev.

Točnih finančnih posledic ni mogoče oceniti, saj je število ur dela preko polnega delovnega časa, ki jih opravijo policisti, v največji meri odvisno od varnostne problematike, poleg tega pa Vlada Republike Slovenije še ni določila višine dodatka. Glede na podatke o opravljenem delu preko polnega delovnega časa v letu 2013 ugotavljamo, da se v policiji v povprečju mesečno opravi 16.280 ur preko polnega delovnega časa, za katere se povprečno izplača 192.526 EUR mesečno. Točne evidence o tem, koliko ur preko polnega delovnega časa je bilo opravljenih na podlagi 73. člena zakona, ni, saj aplikacija Mferac še ne omogoča ustreznega (ločenega) evidentiranja; glede na podatke, ki smo jih prejeli od policijskih postaj, se na podlagi 73. člena zakona opravi 60 % vseh ur preko polnega delovnega časa, 30 % se jih opravi zaradi spremenjenega razporeda dela v manj kot 24 urah, 10 % pa na podlagi drugih pravnih podlag.

Glede na navedeno ocenjujemo, da bi z uveljavitvijo predloga nastale finančne posledice v višini približno 200.000 EUR letno. Sredstva bodo zagotovljena v okviru proračuna policije za leto 2014.

Pomožnim policistom in kandidatom za pomožne policiste pripravljenost ne pripada do 31. 12. 2015.

Zakon o organiziranosti in delu v policiji ureja področje pomožne policije v členih 101.–106. Na podlagi drugega odstavka 102. člena prejemajo pomožni policisti v času trajanja pogodbe o prostovoljni službi v pomožni policiji plačilo za pripravljenost, med usposabljanjem in opravljanjem službe v policiji pa imajo pravico do nadomestila plače in drugih prejemkov ter povračila stroškov. Kandidati za pomožnega policista so med usposabljanjem upravičeni do nadomestila plače in drugih prejemkov ter povračila stroškov v zvezi z usposabljanjem.

Zgodovinsko dejstvo je, da je bila pomožna policija po osamosvojitveni vojni leta 1991 zaradi opravljanja nalog v celoti aktivirana samo leta 1996 (ob obisku papeža v Sloveniji), pozneje pa v tako velikem številu nikoli več. Policija v zadnjem obdobju zaradi varčevalnih ukrepov ni izvajala vpoklica pomožne policije za opravljanje določenih nalog policije.

Predlagana sprememba ne ukinja pomožne policije, pač pa določa, da plačilo za pripravljenost pomožnim policistom ne pripada do 31. 12. 2015. S tem bi prihranili približno 750.000,00 EUR. Že sklenjene pogodbe se bodo s pomožnimi policisti uskladile v 30 dneh od uveljavitve tega zakona.

Tudi zaradi obveznosti, ki jo mora policija izpolnjevati po Zakonu o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), saj ta določa, da je treba v neposredni vojni nevarnosti zagotoviti fizično varovanje objektov posebnega pomena, se pomožna policija ne ukinja: zgolj zagotavljanje varovanja teh objektov bi, denimo, zahtevalo angažiranje več kot 850 policistov. Varnostni dogodki konec leta 2012 in v začetku leta 2013 so pokazali, da bi bilo ob sedanjih kadrovski zasedenosti v policiji neodgovorno zmanjšati ali celo ukiniti pomožno policijo, saj gre za usposobljen kader, ki lahko ob vpoklicu učinkovito opravlja določene naloge policije.

6. Presoja posledic:

a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	na gospodarstvo, posebno na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	na socialno področje	NE
f)	na dokumente razvojnega načrtovanja: – na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, – na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna, – na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij.	NE

7. a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR:

I. Ocena finančnih posledic				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna	0 EUR	–750.000 EUR	– 750.000 EUR	0 EUR

Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene po naslednjih proračunskih postavkah (PP) s predvidenimi zneski:				
Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
5596	Javni red ter splošna varnost ljudi in premoženja	Ministrstvo za notranje zadeve, Policija	0 EUR	200.000 EUR
SKUPAJ:				200.000 EUR
Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz naslednjih PP:				
Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračunskega uporabnika	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ:				
Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki			Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ:				

Sredstva za izvajanje zakona v višini približno 200.000 EUR bodo zagotovljena v okviru proračuna policije, zato dodatnih finančnih sredstev v proračunu za leto 2014 ni treba zagotoviti. Na druga javnofinančna sredstva predlog zakona nima finančnih posledic.

Predlog zakona pomeni tudi prihranek v državnem proračunu v višini približno 750.000,00 EUR v letu 2014 in **prav toliko** v letu 2015.

7. b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR:

Predlog zakona nima finančnih posledic.

8. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

9. Predstavitev medresorskega usklajevanja:

Gradivo je bilo poslano v medresorsko usklajevanje Službi Vlade Republike Slovenije za zakonodajo (SVZ).

Datum pošiljanja: 4. 11. 2013

Gradivo je usklajeno: pretežno

Bistvena odprta vprašanja: Upoštevana je bila pripomba SVZ glede 3. člena novele, ki je v celoti usklajen. V zvezi s pripombo glede 1. člena predloga sprememb in dopolnitev zakona Ministrstvo za notranje zadeve ocenjuje, da je zakon v predlagani obliki nomotehnično, ustrezen, zato pripombe ni upoštevalo.

- 10. Gradivo je lektorirano:** DA
- 11. Zahteva predlagatelja za:**
- a) obravnavo neusklajenega gradiva NE
 - b) za nujnost obravnave NE
 - c) obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti NE
- 12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:** NE
- 13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:** NE
- 14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. ... z dne ... /**

Dr. Gregor Virant
minister

Priloga:
– obrazložitev

Vročiti:
– naslovníku – po e-pošti

Obrazložitev

PREDLOG POSTOPEK [EVA: 2013-1711-0074]

ZAKON O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI ZAKONA O ORGANIZIRANOSTI IN DELU V POLICIJI

I. UVOD

Interes Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu RS) je zagotavljanje visoke stopnje varnosti in s tem kakovosti življenja za vse prebivalce. Osnovni pogoj za to je dosledno spoštovanje temeljnih človekovih pravic in svoboščin ter sistemsko preprečevanje nezakonitega poseganja v človekovo zasebnost in pravice. Na teh načelih temelji tudi politika zagotavljanja notranje varnosti RS, ki si prizadeva za vzpostavitev in delovanje učinkovitega in racionalnega sistema notranje varnosti.

Policijsko dejavnost razumemo kot dejavnost varovanja življenja in premoženja ljudi ter zagotavljanje javnega reda. Slovenska policija v sodelovanju s posamezniki in skupnostmi zagotavlja varnost ljudi in premoženja, preprečuje, odkriva in preiskuje kriminaliteto, zagotavlja javni red in mir, varuje državno mejo in prispeva k varnosti cestnega prometa. Prevzema torej svoj del odgovornosti za nacionalno varnost, za širjenje območja svobode, varnosti in pravic v Evropski uniji ter za izpolnjevanje mednarodnih obveznosti.

Učinkovitost, strokovnost in zakonitost policijskega dela so življenjsko povezane, med drugim z ustreznim materialnim in moralnim vrednotenjem policijskega dela, s kakovostjo opreme in delovnih sredstev, z notranjoorganizacijsko kulturo in ustreznim vodenjem, s človeškimi medsebojnimi odnosi in z občutkom pripadnosti organizaciji, ki zna zaščititi policistke in policiste pred grožnjami in neutemeljenimi obtožbami, obenem pa od njih zahteva dosledno spoštovanje zakonitosti in človekovih pravic.

Posebnosti zagotavljanja notranje varnosti države v primerjavi s klasičnim, birokratskim delom državne uprave, njegovo organizacijo, sistemom uslužbencev in postopkovnimi pravili zahtevajo temu primerne pravne in organizacijske rešitve.

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE PREDLOGA ZAKONA

Zakon o organiziranosti in delu v policiji (v nadaljevanju ZODPol) je bil v Uradnem listu Republike Slovenije objavljen 18. 2. 2013, veljati je začel 5. 3. 2013, uporabljati pa se je začel 4. 5. 2013.

Z ZODPol je bila urejena normativna podlaga za sodobno policijsko organizacijo, njeno vodenje in usmerjanje ter jasno razmejena pristojnost med ministrstvom in policijo; urejeni so bili tudi specifična delovnopravna razmerja v policiji, status in zaščita policista, usposabljanje, izobraževanje in raziskovalna dejavnost ter tesnejša vpetost policije v delovanje lokalne skupnosti in tesnejše sodelovanje policije z drugimi subjekti, da bi bila tako zagotovljena boljša organiziranost in delovanja policije.

Zaradi prihranka proračunskih sredstev in zaradi sklenjenega Sporazuma med Sindikatom policistov Slovenije in Vlado Republike Slovenije, Ministrstvom za notranje zadeve in Policijo z dne 31. 5. 2013 (Uradni list RS, št. 54/13) se je med izvajanjem ZODPol pojavila potreba po dopolnitvi določenih vsebin.

Sprememba oziroma dopolnitev 74. člena ZODPol je potrebna zaradi izpolnitve zaveze iz 7. točke omenjenega sporazuma, s katerim se je Vlada RS zavezala, da bo do 31. 12. 2013 dopolnila 74. člen ZODPol, tako da se bo delovna obveznost iz 73. člena ZODPol štela za posebno obremenitev. Delo preko polnega delovnega časa, opravljeno na podlagi 73. člena ZODPol, se odreja tudi preko omejitev, določenih z ZDR, zato gre v konkretnem primeru za posebno obremenitev, ki v veljavni zakonodaji ni ustrezno ovrednotena. Ker gre torej za posebno obremenitev, ki velja za policiste, je smiselno, da se ta ustrezno ovrednoti v okviru rešitev, ki jih pozna že veljavni zakon.

Med posebne organizacijske oblike policije ali policijske dejavnosti sodi tudi pomožna policija. Njeni pripadniki opravljajo policijske naloge, za katere so usposobljeni, v rednih organizacijskih enotah policije. Za organizacijo, usposabljanje, usmerjanje, vodenje in delovanje pomožne policije je odgovorna notranjeorganizacijska enota Generalne policijske uprave (v sedanji organizaciji je to Uprava uniformirane policije), pri usposabljanju pa sodeluje tudi Policijska akademija. Pripadniki pomožne policije sklenejo pogodbo o prostovoljni službi v pomožni policiji. Pogodbena ureditev pomožne policije zahteva konkretizacijo razmerij med obema pogodbenima strankama, zato morajo biti določena razmerja urejena že v zakonu. Pomožni policisti lahko opravljajo policijske naloge samo, če so s policijo sklenili pogodbo o prostovoljni službi v pomožni policiji. Naloge policije opravljajo na podlagi vpoklica, s katerim so razporejeni v določeno policijsko enoto (matična enota). Pomožni policisti so usposobljeni za opravljanje določenih policijskih nalog in imajo ob vpoklicu status policista.

Lastnost pogodbene ureditve pomožne policije so tudi mesečni prejemki (nadomestilo za pripravljenost in nadomestilo za opravljanje nalog policije – podobno, kot to velja za rezervni sestav vojske) pomožnih policistov oziroma kandidatov za pomožne policiste. V enem koledarskem letu so pomožni policisti lahko vpoklicani za največ 30 dni, razen v kriznih oziroma izrednih razmerah ali vojni. O aktiviranju pomožne policije praviloma odloča minister na predlog generalnega direktorja policije. Izjeme so, ko je treba zaradi različnih razlogov nadomestiti večje število aktivnih policistov ali ob naravnih in drugih nesrečah in ko gre za vpoklic pomožnih policistov samo na območju ene policijske uprave. Takrat o aktiviranju pomožne policije na predlog direktorja policijske uprave lahko odloči generalni direktor policije. Razlogi za odsotnost večjega števila policistov so lahko različni, npr. varnostna problematika, odsotnost zaradi bolezni (pandemija gripe ipd.), naravne in druge nesreče (poplave, potresi), ki zahtevajo večjo angažiranost policije pri reševanju ljudi in premoženja. Ko o vpoklicu pomožne policije odloči generalni direktor policije, mora o tem obvestiti ministra. Zgodovinsko dejstvo je, da je bila pomožna policija po osamosvojitveni vojni leta 1991 zaradi opravljanja nalog v celoti aktivirana samo leta 1996 (ob obisku papeža v Sloveniji), pozneje pa v tako velikem številu nikoli več. Policija v zadnjem obdobju zaradi varčevalnih ukrepov ni izvajala vpoklica pomožnih policistov za opravljanje določenih nalog policije.

V preteklosti je bilo predvideno, da je približno 800 pomožnih policistov na eni strani število, ki bi ga policija potrebovala za opravljanje nalog varovanja objektov posebnega pomena po Zakonu o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo), na drugi strani pa je to število primerljivo s številom policistov, razporejenih v posebne policijske enote Generalne policijske uprave, in je bilo predvideno iz razloga, ko bi pomožni policisti zaradi daljše odsotnosti policistov Posebne policijske enote te morali nadomestiti v policijskih enotah.

Trenutno število pomožnih policistov, ki so sklenili pogodbo za delo v pomožni policiji, je 255, kar na letni ravni prinaša finančne posledice v višini okoli 750.000 EUR.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE ZAKONA

2.1 Cilji

Temeljni cilj predloga zakona je zagotoviti dodatna finančna sredstva in uresničiti dogovor, ki izhaja iz že podpisanega sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Sindikatom policistov Slovenije.

Cilj predloga zakona je tako s spremembami glede plačila pripravljenosti pomožnim policistom zagotoviti zakonski okvir za učinkovitejše upravljanje javnih financ in znižati obremenitev internega finančnega načrta policije oziroma omejiti finančne posledice. Namen zakona je ob ohranitvi pomožne policije zmanjšati proračunske stroške in stroške policije za plačevanje pripravljenosti pomožnim policistom – ta obveznost izhaja sicer iz že sklenjenih pogodb s pomožnimi policisti.

Na področju delovnopравниh razmerij, ki jih zakon ureja za delavce policije, predlagatelj upošteva normativne rešitve, ki zagotavljajo učinkovito delo policije na eni in ustrezno varstvo zaposlenih na drugi strani. Rešitve, ki jih prinaša predlog zakona za policijo, obstajajo v okviru enotnega plačnega sistema, saj policija že nekaj let povečuje obseg svojega dela in zmanjšuje stroške poslovanja. Namen zakona je tudi uresničevanje dogovora s Sindikatom policistov Slovenije, kajti socialni in civilni dialog, če sta upoštevana, izboljšujeta kredibilnost in družbeno sprejemljivost sprejetih ukrepov, to pa zagotavlja uspešnost delovanja policije.

2.2 Načela zakona

Predlog zakona temelji na naslednjih načelih:

- ekonomičnost pri delovanju organa ter
- ravnotežje med stroški in prihodki državnega proračuna.

2.3 Poglavitne rešitve

- Ureditev delovnopравниh razmerij, ki omogoča nemoteno opravljanje operativnih nalog (opravljanje nalog v posebnih delovnih razmerah) s posebnim poudarkom in skrbjo za zaposlene;
- delo preko polnega delovnega časa, opravljeno na podlagi 73. člena ZODPol, se odreja tudi preko omejitev, določenih z ZDR, zato gre v konkretnem primeru za posebno obremenitev, ki v veljavni zakonodaji ni ustrezno ovrednotena. Gre torej za posebno obremenitev, ki velja samo za policiste, zato je smiselno, da se ustrezno ovrednoti v okviru rešitev, ki jih pozna že veljavni zakon.

Poleg navedenega je sprememba oziroma dopolnitev člena potrebna zaradi izpolnitve zaveze iz 7. točke Sporazuma med Sindikatom policistov Slovenije in Vlado Republike Slovenije, Ministrstvom za notranje zadeve in Policijo, s katerim se je Vlada RS zavezala, da bo do 31. 12. 2013 dopolnila 74. člen ZODPol, tako da se bo delovna obveznost iz 73. člena ZODPol štela za posebno obremenitev.

2.4 Ekonomičnost pri delovanju organa

Predlagana sprememba ne ukinja pomožne policije, pač pa le določa, da pomožnim policistom do 31. 12. 2015 ne pripada plačilo za pripravljenost, s čimer bi prihranili približno 750.000,00 EUR. Že sklenjene pogodbe se bodo s pomožnimi policisti uskladile v 30 dneh od uveljavitve tega zakona.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA SREDSTVA

Finančnih posledic uveljavitve novega 74. člena ni mogoče oceniti povsem točno, saj je število ur dela preko polnega delovnega časa, ki jih opravijo policisti, v največji meri odvisno od varnostne problematike, poleg tega pa Vlada RS še ni določila višine dodatka.

Glede na podatke o opravljenem delu preko polnega delovnega časa v letu 2013 ugotavljamo, da se v policiji v povprečju mesečno opravi 16.280 ur preko polnega delovnega časa, za katere se povprečno izplača 192.526 EUR mesečno. Točne evidence o tem, koliko ur preko polnega delovnega časa je bilo opravljenih na podlagi 73. člena zakona, ni, saj aplikacija Mferac še ne omogoča ustreznega (ločenega) evidentiranja; glede na podatke, ki smo jih prejeli od policijskih postaj, se na podlagi 73. člena zakona opravi 60 % vseh ur preko polnega delovnega časa, 30 % se jih opravi zaradi spremenjenega razporeda dela v manj kot 24 urah, 10 % pa na podlagi drugih pravnih podlag.

Zato ocenjujemo, da bi z uveljavitvijo predloga nastale finančne posledice v višini približno 200.000 EUR letno. Sredstva bodo zagotovljena v okviru proračuna policije za leto 2014.

S predlagano spremembo zakona se začasno ukinja plačilo pripravljenosti pomožnim policistom. Trenutno število pomožnih policistov, ki so sklenili pogodbo za delo v pomožni policiji, je 255, zaradi česar se bodo odhodki proračuna v letih 2014 in 2015 zmanjšali za približno 750.000 EUR.

Sredstva za izvajanje 74. člena zakona bodo zagotovljena v okviru proračuna policije, zato dodatnih finančnih sredstev v proračunu za leto 2014 ni treba zagotoviti. Na druga javnofinančna sredstva predlog zakona nima finančnih posledic.

Predlog zakona pomeni tudi prihranek v državnem proračunu v višini približno 750.000,00 EUR v letih 2014 in 2015.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL PRORAČUN ŽE SPREJET

Proračun za leto 2014 še ni bil sprejet, vendar bodo glede na predlog proračuna sredstva za izvedbo spremembe 74. člena zagotovljena v proračunski postavki Ministrstva za notranje zadeve, Policije 5569 – javni red in splošna varnost ljudi in premoženja.

5. PRIMERJALNI PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU. Primerljiva vsebina tega predloga zakona je predstavljena po posameznih evropskih državah. Pri tem je treba poudariti, da niso predstavljene celovite ureditve njihovega policijskega sistema oziroma celotne vsebine, ki jo obravnava ta zakon, temveč so predstavljene le tiste določbe, ki so skladne s slovensko pravno ureditvijo in jih je mogoče vsebinsko primerjati s predlogi, ki jih vsebuje ta predlog zakona.

FINSKA

V ministrstvu za notranje zadeve deluje policija (Police Department) kot vrhovni policijski urad, ki upravlja in razvija policijske dejavnosti, odloča o nacionalnih strategijah, skrbi za razvoj policijske dejavnosti, pripravlja zakonodajo s policijskega področja in zagotavlja strokovno znanje s področja notranjih zadev. Poleg tega policija skrbi za zadeve, povezane z zasebnim varovanjem, in nekatere upravne zadeve (npr. strelno orožje).

Letni dopusti za policijo so urejeni v zakonu in kolektivnih pogodbah, ki veljajo za javne uslužbence v organih državne uprave (dopust, potovanja itd.).

Za poveljujoče na najvišjih položajih in načelnike velja gibljivi delovni čas in obsega 7 ur in 15 minut na dan ali 36 ur in 15 minut na teden. Delovni čas za poveljujoče častnike, višje uradnike in policiste obsega 114 ur in 45 minut v treh tednih. Maksimalni delovni čas na dan znaša 10 ali 12 ur.

Najvišja vsota nadur za policiste je 250 ur na koledarsko leto. Poleg tega obstaja kvota dodatnih 80 ur, ki pa je predmet pogajanj med delodajalci in sindikatom. Delavec mora po 25 urah, odkar je začel delati, imeti 11 ur neprekinjenega počitka, v tednu pa najmanj 35 ur neprekinjenega počitka.

Nadure se lahko koristijo kot kompenzacija ali pa se izplačajo v obliki navadne urne postavke in 50 odstotkov na uro nadurnega dela.

Policisti prejmejo za prvih 18 nadur plačilo v obliki običajne urne postavke in 50 odstotkov za vse nadure, če pa 18 nadur presežejo, velja urna postavka in 100 odstotkov.

Rezervna sestava policije deluje v okviru rednih enot policije, naloge pa lahko opravlja v kriznih razmerah, naravnih katastrofah in vojni. Rezervni policisti sklenejo s policijo posebno pogodbo za delo v rezervni sestavi, s katero so opredeljene pravice in obveznosti med posameznikom in institucijo. Na delo jih vpokliče policija. Nekajdnevno usposabljanje je organizirano vsako drugo ali tretje leto.

NEMČIJA

Bundespolizei (BPol) je zvezna policija, ki je podrejena zveznemu ministrstvu za notranje zadeve. Zvezno ministrstvo za notranje zadeve vodi zvezni minister. Policija, ki je sestavni del ministrstva, se deli na zvezno policijo in deželne policije (16 zveznih dežel). Deželne policije vodi minister za notranje zadeve posamezne zvezne dežele.

Splošno delovnopravno področje policije ureja zakonodaja o javnih uslužbencih (oz. pri njih uradnikih). Krovni zakon, ki ureja splošni položaj uradnikov, je zvezni zakon o uradnikih, poleg tega pa obstajajo zakoni in podzakonski akti, ki jih izdajajo dežele.

Plače ureja zvezni zakon o plačah uradnikov.

Delovni čas ureja deželna uredba o delovnem času in letnem dopustu, ki velja za uradnike in sodnike. V nadaljevanju je povzeta uredba zvezne dežele Baden-Württemberg.

Povprečna tedenska delovna obveznost je 41 ur, pri čemer je delavec en dan v letu oproščen dela v času ene petine tedenskega delovnika, vendar se ta obračuna kot delovni dan. Če zaradi službenih obveznosti delavec tega dneva ne more koristiti, mora to storiti v naslednjih dveh mesecih naslednjega koledarskega leta (5. člen).

Povprečna tedenska delovna obveznost ne sme preseči 55 ur, dnevni delovni čas pa ne sme preseči 10 ur tako pri stalnem kot prilagodljivem delovnem času, razen če so odrejene nadure. Primanjkljaj ur lahko v enem letu znaša višino povprečne tedenske obveznosti. Nadure ali primanjkljaj ur se lahko prenese v naslednje leto v višini povprečne tedenske obveznosti.

Delovni čas se začne ob 7.30 in traja do 16.15, ob petkih do 16.00, vključno s 30-minutnim odmorom (zaradi upravičenih potreb službe je mogoče čas s predpisom tudi spremeniti). V obračunskem letu pri stalnem delovnem času ni dovoljeno preseči 20 ur kakor tudi ni dovoljeno

preseči manjka ur v višini 12 ur. Izravnava ur se lahko opravi dvakrat v koledarskem mesecu po največ pet ur in se lahko združi v en delovni dan. Večja izravnava ur v koledarskem mesecu je dovoljena le pod določenimi pogoji.

Odmor se lahko koristi po 6 urah dela, ki se lahko deli na dva dela. Med enim in drugim delovnim časom mora biti najmanj 11 ur počitka. V 7-dnevnem obdobju mora počitek obsegati najmanj 24 ur. Izjeme so dovoljene le zaradi nujnih službenih potreb.

Policisti (16. člen) in druge kategorije zaposlenih, ki delajo po razporedu, delajo tudi ob dela prostih dnevih. Dnevna delovna obremenitev sme trajati največ 12 ur. Uredba določa, da ministrstvo izda poseben akt, ki ureja delo po razporedu, urne obveze itd. Mladi policisti, ki se še izobražujejo in še niso dopolnili 18 let, smejo delati največ 10 ur na dan, v prvem izobraževalnem letu 4-krat na mesec, v drugem 6-krat na mesec. Po 12 ur največ 4-krat v prvem letu, v drugem pa 6-krat na mesec po 14 ur. Tedenska obremenitev znaša v prvem letu 48 ur, v drugem letu pa 50 ur. Ponoči lahko delajo 4-krat v prvem letu, vendar ne več kot 36-krat v letu, v drugem letu pa 6-krat v mesecu in ne več kot 48-krat v letu. Presežek ur oz. nadurno delo se mora v 6 tednih izravnati z dela prostimi dnevi.

Ureditev nadurnega dela navajamo iz baden-württemberskega deželnega zakona o uradnikih , ki v 90. členu določa:

»Uradnik mora brez povračila delati preko delovnega časa, če to zahtevajo nujne okoliščine. Ko odrejeno ali odobreno nadurno delo obsega več kot 5 ur v mesecu preko polnega delovnega časa, se uradniku v okviru koledarskega leta odobri oprostitev izkoristka nadurnega dela. Če oprostitev od dela zaradi službenih potreb ni mogoča, se lahko uradniku izplača do 480 ur v letu.«

Če se služba opravlja v pripravljenosti, se lahko delovni čas prilagodi potrebam in podaljša, vendar tedensko ne sme preseči štiri desetine rednega delovnega časa.

Posebno zahtevne oblike dela so urejene v odredbi o težji delih (za uradnike), kamor sodijo:

- službe, kjer uslužbenci delajo v neugodnem delovnem času,
- dežurna služba,
- specialne enote,
- letalsko osebje.

Finančni dodatki za potapljače (uradniki in vojaki) se štejejo po urni postavki 3,09 EUR za uro brez potapljaške opreme za globine od 5 do 10 metrov ter po 15 metrih pa so določeni še višji dodatki. Pomembno je to, da so upoštevani dodatki za čas potapljanja. Prav tako so določeni finančni dodatki za delo z eksplozivnimi sredstvi.

Kot določa deželni zakon o uradnikih (140. člen), , lahko delodajalec policistu zaradi posebnih nalog, usposabljanj in izobraževalnih procesov odredi, da mora bivati v skupnih bivališčih in uporabljati skupnostno preskrbo.

AVSTRIJA

Javna varnost je v Avstriji razdeljena na tri organizacijske in teritorialne ravni. Najvišji organ, pristojen za javno varnost, je ministrstvo za notranje zadeve, kjer kot organizacijska enota deluje tudi direktor za javno varnost. Za neposredno opravljanje nalog javne varnosti je odgovorna izvedbena veja zvezne policije, to sta t. i. redarstvena služba zvezne policije in lokalna policija, t. i. občinsko redarstvo. Policijske naloge na lokalni ravni opravljajo policijski inšpektorati.

V skladu s splošno delovno zakonodajo v Avstriji običajni delovni čas temelji na 40-urnem delu na teden, ta pravila pa veljajo tudi za policiste. Obstajajo tri glavne kategorije delovnega časa v tednu:

- "redni" delovni čas: od ponedeljka do petka med 7.30 in 15.50,
- gibljivi delovni čas: uradnik mora biti prisoten od ponedeljka do petka med 9.00 in 13.00,
- izmensko delo: policisti delajo po načelu rotacije (delovni urnik policistov spada večinoma v to kategorijo).

Nadurno delo ne sme preseči 13 ur na dan (ali na izmeno) oz. 48 ur na teden. Kljub temu obstajajo za policiste izjeme pri obravnavanju nujnih zadev, zato se lahko pod določenimi pogoji odredi nadurno delo. Delovni čas temelji na 40-urnem delu na teden, pri delu v izmenah velja 40-urna izravnava na večtedensko povprečje.

DANSKA

Enota pomožne policije je sestavljena iz policistov, nabornikov, ki jim ni treba več služiti v nacionalnih enotah za zaščito in reševanje, in nabornikov, ki morajo služiti vojaški rok, vendar so s posebnim sklepom izvzeti od pristojne vojaške komisije in prostovoljcev. Odredijo jo za vzdrževanje reda in v pomoč policiji, ko je odrejena pripravljenost za reševanje.

BOLGARIJA

Enote rezervne sestave policije so sestavljene iz civilistov (upokojeni policisti) in niso del rednih enot policije. Pripadniki rezervne sestave se usposablja po posebnem programu, ki ga predpiše ministrstvo za notranje zadeve. Vsebine usposabljanja se nanašajo na naloge policije. Ustrezne institucije v državi vodijo pripadnike rezervne sestave v svoji evidenci kot delovne obveznike. Obseg in čas trajanja usposabljanja je približno enak kot za vojaške obveznike, ki služijo vojaški rok v vojski.

NORVEŠKA

Vpoklic rezervnih policistov je možen le v dveh primerih: delno ali pa v celoti, če se uvajajo ukrepi pripravljenosti in se začne izvajati mobilizacija in če je treba vzdrževati red, ko to zahteva javni interes. Rezervni policisti so razporejeni na delovno dolžnost, opraviti pa morajo tritedensko usposabljanje v policijski akademiji. Lokalne policijske postaje lahko nato izvedejo različne oblike usposabljanja za opravljanje izključno policijskih nalog.

HRVAŠKA

Zakonodaja daje ustrezno podlago za vzpostavitev sistema pomožne policije (pričuvna policija), vendar ta do danes ni bil vzpostavljen.

6. PRESOJA POSLEDIC NA POSAMEZNA PODROČJA

- presoja administrativnih posledic,
- presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike,
- presoja posledic na gospodarstvo,
- presoja posledic na socialno področje,
- presoja posledic glede na dokumente razvojnega načrtovanja in
- presoja posledic na druga področja.

Predlog zakona nima posledic na zgoraj navedena področja.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Javnost v pripravo predloga zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o organiziranosti in delu v policiji obravnava po skrajšanem postopku ni bila vključena, ker gre za manj zahtevne dopolnitve zakona, ki ne posegajo v temeljna načela zakona. Poleg tega se je Vlada Republike Slovenije že s podpisom sporazuma s Sindikatom policistov Slovenije zavezala, da bo do 31. 12. 2014 dopolnila 74. člen ZODPol. Istočasno predlog zakona prinaša tudi bistvene prihranke finančnih sredstev, ki jih policija nujno potrebuje za opravljanje svojih temeljnih zakonskih nalog.

8. NAVEDBA, KATERA PREDSTAVNIKA PREDLAGATELJA BOSTA SODELOVALA PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- dr. Gregor Virant, minister
- Boštjan Šefic, državni sekretar

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI ZAKONA O ORGANIZIRANOSTI IN DELU V POLICIJI

1. člen

V Zakonu o organiziranosti in delu v policiji (Uradni list RS, št. 15/13) se v 74. členu za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Pravico do enakega povišanja plače, kot ga določa prvi odstavek tega člena, imajo tudi drugi policisti za čas, ko jim je odrejeno opravljanje dela v skladu s prvim odstavkom prejšnjega člena.«.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek, se za besedo »prvega« doda besedilo »in tretjega«.

V dosedanjem četrtem odstavku, ki postane peti odstavek, se za besedo »prvega« doda besedilo »in tretjega«.

2. člen

Za 109. členom se dodata novo XIII. a poglavje in nov 109. a člen, ki se glasita:

»XIII. a POSEBNA DOLOČBA

109.a člen

Ne glede na določbo drugega odstavka 102. člena tega zakona pomožnim policistom plačilo za pripravljenost ne pripada do 31. decembra 2015.«.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

3. člen

(1) Pogodbe, ki so bile s pomožnimi policisti že sklenjene, se s tem zakonom uskladijo najpozneje v 30 dneh od njegove uveljavitve.

4. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne prvi dan meseca, ki sledi mesecu njegove uveljavitve.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

Zakon v 73. členu določa, da lahko nadrejeni ne glede na določbe zakona, ki ureja delovna razmerja, o časovnih omejitvah dnevne delovne obveznosti, dnevnega in tedenskega počitka ter dela preko polnega delovnega časa v izjemnih, nujnih ali nepredvidenih primerih, ko ni mogoče drugače opraviti nalog policije, policistu po poteku delovnega časa odredi, da dokonča začeto nalogo.

Tako odrejeno delo preko polnega delovnega časa lahko traja največ 20 ur na teden oziroma 80 ur na mesec, pri čemer skupno delo, ki ga policist opravi preko polnega delovnega časa, ne sme presežati letne časovne omejitve, ki jo določa zakon, ki ureja delovna razmerja.

Kolektivna pogodba za javni sektor (Uradni list RS, št. 57/08, 86/08, 3/09, 16/09, 23/09, 33/09, 48/09, 91/09, 8/10 U-I-244/08-14, 31/10, 83/10, 89/10, 89/10, 89/10, 59/11, 6/12, 40/12, 22/13, 22/13, 22/13 in 46/13) določa v 45. členu dodatek za delo preko polnega delovnega časa, ki znaša 30 % urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca in velja za opravljeno delo preko polnega časa v okviru veljavne delovnopravne zakonodaje, torej v okviru Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13 – v nadaljevanju ZDR).

Delo preko polnega delovnega časa, opravljeno na podlagi 73. člena ZODPol, se odreja tudi preko omejitev, določenih z ZDR, zato gre v konkretnem primeru za posebno obremenitev, ki v veljavni zakonodaji ni ustrezno ovrednotena. Ker gre torej za posebno obremenitev, ki velja samo za policiste, je smiselno, da se ta ustrezno ovrednoti v okviru rešitev, ki jih pozna že veljavni zakon.

Dopolnitev člena je potrebna tudi zaradi izpolnitve zaveze iz 7. točke Sporazuma med Sindikatом policistov Slovenije in Vlado Republike Slovenije, Ministrstvom za notranje zadeve in Policijo (Uradni list RS, št. 54/13), s katerim se je Vlada RS zavezala, da bo do 31. 12. 2013 dopolnila 74. člen ZODPol, tako da se bo delovna obveznost iz 73. člena ZODPol štela za posebno obremenitev.

K 2. in 3. členu

Zakon o organiziranosti in delu v policiji ureja področje pomožne policije v členih 101.–106. Na podlagi drugega odstavka 102. člena prejemajo pomožni policisti v času trajanja pogodbe o prostovoljni službi v pomožni policiji plačilo za pripravljenost, med usposabljanjem in opravljanjem službe v policiji pa imajo pravico do nadomestila plače in drugih prejemkov ter povračila stroškov. Kandidati za pomožnega policista so med usposabljanjem upravičeni do nadomestila plače in drugih prejemkov ter povračila stroškov v zvezi z usposabljanjem.

Policija v zadnjem obdobju zaradi varčevalnih ukrepov ni izvajala vpoklica pomožne policije za opravljanje nalog policije. Varnostni dogodki konec leta 2012 in v začetku leta 2013 so pokazali, da ob sedanji kadrovski zasedenosti v policiji ne bi bilo ustrezno zmanjšati ali celo ukiniti pomožne policije, saj gre za usposobljen kader, ki lahko ob vpoklicu učinkovito opravlja določene naloge policije. Projekt »pomožna policija« je v sklopu reorganizacije pomožne policije sicer predvideval sklenitev 846 pogodb s pomožnimi policisti, a je bil zaradi varčevalnih ukrepov bistveno okrnjen. Policija ima trenutno sklenjenih 255 pogodb o prostovoljni službi v pomožni policiji.

Začasno se tako ukinja plačilo za pripravljenost, saj pomožni policisti v času, ko niso vpoklicani, nimajo nobenih stroškov, pri tem pa bo mogoče, da bi znižali obremenitve internega finančnega načrta policije, letno privarčevati približno 750.000, 00 EUR (veljavni proračun znaša 960.000,00 EUR, evidentirane odredbe na dan 26. 9. 2013 znašajo 748.468,67 EUR, plačilo za

pripravljenost: en odstotek na koledarski dan bruto zneska minimalne plače v RS (skladno z 18. členom Uredbe o pogodbenem opravljanju prostovoljne službe v pomožni policiji prejme oseba povprečno 234,04 EUR na mesec).

Predlagana sprememba ne ukinja pomožne policije, pač pa določa, da od začetka uporabe te novele do 31. 12. 2015 pomožnim policistom ne pripada plačilo za pripravljenost. Že sklenjene pogodbe se bodo s pomožnimi policisti uskladile v 30 dneh od uveljavitve tega zakona.

K 4. členu

Ta člen določa uveljavitev zakona. Zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu, zaradi določbe o ukinitvi plačila za pripravljenost pomožnim policistom pa se, začne uporabljati prvi dan meseca, ki sledi mesecu njegove uveljavitve.

IV. DOLOČBA, KI SE SPREMINJA

74. člen

(povečani obseg v času posebnih obremenitev)

- (1) Policistom Specialne enote, Posebne policijske enote in policistom, ki neposredno skupaj s Specialno enoto ali Posebno policijsko enoto opravljajo posebno nevarne naloge z najvišjo stopnjo ogroženosti življenja, se za čas opravljanja nalog v nevarnih razmerah in pod posebnimi obremenitvami plača zaradi povečanega obsega dela in zaradi posebnih obremenitev poveča za največ 30 odstotkov osnovne plače.
- (2) Policistom Specialne enote pripada povišanje plače iz prejšnjega odstavka tudi za čas usposabljanja za opravljanje nalog iz prejšnjega odstavka.
- (3) Odstotek povišanja plače iz prvega odstavka tega člena določi vlada na predlog ministra.
- (4) Povišanje plače iz prvega odstavka tega člena ter dodatek za nevarnost in posebne obremenitve, ki pripadajo policistom Posebne policijske enote oziroma drugim policistom, se izključujeta. Uslužbencu policije se izplača povišanje plače oziroma dodatek, ki je zanj ugodnejši.